

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності (реєстр. № 7735 від 05 вересня 2022 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 05 вересня 2022 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 05 жовтня 2022 року (протокол № 101) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності (реєстр. № 7735 від 05 вересня 2022 року), поданий народним депутатом України Божиком В.І. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є забезпечення гарантій прав судових експертів при притягненні їх до дисциплінарної відповідальності, удосконалення нормативно-правової основи системи експертного забезпечення правосуддя.

Відповідно до статті 14 чинного Закону України «Про судову експертизу» судовий експерт на підставах і в порядку, передбачених законодавством, може бути притягнутий до юридичної відповідальності. Зокрема Законопроектом пропонується, що у разі вчинення дисциплінарного проступку, передбаченого цим Законом, судовий експерт може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності.

Дисциплінарним проступком є: 1) самостійне збирання матеріалів, які підлягають дослідженню, а також самостійний вибір вихідних даних для проведення судової експертизи; 2) проведення судової експертизи судовим експертом, який є працівником державної спеціалізованої установи, без письмового доручення його керівника у разі призначення (замовлення) проведення судової експертизи державній спеціалізованій установі; 3) передоручення проведення судової експертизи іншій особі з порушенням встановленого законодавством порядку; 4) порушення без поважних причин вимог законодавства щодо строків проведення судової експертизи; 5) вирішення питань, які виходять за межі кваліфікації судового експерта за відповідною експертною спеціальністю, у тому числі, питань права; 6) невиконання вимог законодавства щодо організації робочого місця судового

експерта, яке унеможливило проведення незалежної, кваліфікованої та об'єктивної судової експертизи; 7) ухилення від проведення перевірки діяльності судового експерта; 8) порушення порядку зберігання та поводження з об'єктами дослідження, матеріалами справи (провадження), що призвело або може призвести до їх втрати або пошкодження; 9) застосування руйнівних методів дослідження з порушенням встановленого законодавством порядку; 10) неповідомлення в установленому законодавством порядку держателю Реєстру атестованих судових експертів відомостей щодо настання обставин, які підлягають внесенню до цього реєстру за повідомленням судового експерта; 11) порушення вимог щодо оформлення висновку судового експерта; 12) невиконання судовим експертом без поважних причин обов'язків, що стало підставою для винесення судом окремої ухвали.

За вчинення дисциплінарного проступку, передбаченого цим Законом, до судового експерта може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень: 1) попередження; 2) тимчасове зупинення права на проведення судової експертизи за відповідними експертними спеціальностями; 3) припинення права на проведення судової експертизи за відповідними експертними спеціальностями.

Також Законопроектом передбачається, що порядок розгляду питань щодо дисциплінарної відповідальності судового експерта визначається в межах повноважень міністерствами та іншими державними органами, що забезпечують організаційно-управлінські засади діяльності державних спеціалізованих установ та судових експертів.

З метою удосконалення статті 8 Закону України «Про судову експертизу» пропонується закріпити положення щодо забезпечення Міністерством юстиції України організаційно-управлінських засад діяльності судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, що фактично забезпечується на сьогодні, а також закріпити повноваження міністерств, інших державних органів, що здійснюють організаційно-управлінські функції у сфері судово-експертної діяльності, визначати порядок здійснення контрольних функцій.

На думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, прийняття Законопроекту сприятиме удосконаленню нормативно-правової основи системи експертного забезпечення правосуддя, зокрема забезпеченню гарантій судових експертів при притягненні їх до дисциплінарної відповідальності.

Міністерство юстиції України, в цілому підтримуючи запропоновані Законопроектом зміни зазначило, що його прийняття позитивно позначиться на реалізації організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності міністерств та інших державних органів, до сфери управління яких належать державні спеціалізовані установи, що здійснюють судово-експертну діяльність.

Служба безпеки України підтримуючи зазначений Законопроект, зазначила про необхідність прийняття комплексного законодавчого акта, яким передбачатимуться не лише питання дисциплінарної відповідальності судових

експертів, а й врегульовуватимуться інші важливі аспекти судово-експертної діяльності.

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Законопроект підтримується за умови врахування зауважень та пропозицій, висловлених до нього.

Дослідницька служба Верховної Ради України підтримуючи доцільність вдосконалення законодавства щодо організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності висловила деякі пропозиції до Законопроекту.

Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України висловлено окремі зауваження до зазначеного Законопроекту.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1); державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України (стаття 6).

Положеннями Конституції України передбачено, що питання судоустрою, судочинства; діяння, які є дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них визначаються виключно законами України (пункти 14, 22 частини першої статті 92).

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Обговоривши Законопроект, відповідно до статей 93, 111 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності (реєстр. № 7735 від 05 вересня 2022 року), поданий народним депутатом України Божиком В.І., і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу, скоротивши наполовину строк надання пропозицій і поправок.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника Голови Комітету Божика В.І.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

